

af Lovforslaget skal jeg villig indrømme, at der navnlig i tidligere Tid kunde trænges til Tilsyn med, at de unge Mennesker ikke bleve overanstrengte. Nu om Stunder, hvor den humane Tidsaand paa alle Omraader er skreden frem, ordne saadanne Forhold sig i det hele af sig selv. Der, hvor unge Mennesker blive overanstrengte og ikke have det godt, søge de ikke i Lære. Tilbud og Efterspørgsel maa antages at ville regulere dette Forhold, og man kan som Regel gaa ud fra, at der nu ikke finder nogen som helst Overanstrengelse af de unge Mennesker Sted. Kun hvis man mener, at Natarbejde i og for sig er usundt, er det nødvendigt at give indskrænkende Regler. Med Hensyn til Spørgsmaalet, om Bageridriften er særlig skadelig for Arbejdernes Helbred, foreligger der ikke nogen Statistik fra de senere Aar, men der blev i sin Tid i Tyskland forsøgt at tilvejebringe en saadan Statistik, omfattende næsten alle Lande. De Oplysninger, man ved den Lejlighed fik, vare forbavsende. De forbavsende endog Bagerne selv, for det viste sig, for at nævne et enkelt Eksempel, for Svendenes Vedkommende, at Livsforsikringsselskaberne blandt 45 Arbejdsfag regnede Bagerifaget for Nr. 4 i Henseende til Sundhed. Man ser jo ogsaa, at Bagerne som Regel ikke ere Svæklinge. Naar der skal en rigtig stærk Mand til at slaa en eller anden til Jorden, er det som Regel en Bager. Det kende vi jo fra de forskellige Brydekampe. Derfor tør man vist gaa ud fra, at der ikke behøves særlige Regler til Betyggelse af, at Bagerne i Opvæksten blive saa kraftige som muligt. De faa en god, sund og rigelig Ernæring. Det er jo vel ikke helt saadan, at Bageridriften er en Slags Husflidsarbejde, men til Dels er den det dog. Det er i ethvert Tilfælde et af de faa Fag fra den gamle Tid, hvor Lærlingene og Svendene have Ophold i Mesterens Hus. Det gælder selvfølgelig ikke for de gifte Svende, men for mange af de ugifte er det endnu Tilfældet, og om Lærlingene gælder det i de fleste Tilfælde, navnlig da i Provinsen. Her inde i København er der indtraadt nogen Forandring ogsaa i dette Forhold. Derfor er ogsaa Bageri et af de Erhverv, hvor den mindre bemidlede Del af Befolkningen, der ikke har Raad til at faa deres Sønner i Lære, med Glæde griber Lejligheden til at faa dem anbragte, fordi de der straks ved Læretidens Begyndelse have saa godt som hele deres Ophold. Dette Fag er ogsaa et af

de faa Fag, hvor den mindre bemidlede Mand senere er i Stand til at komme i en selvstændig Bedrift, saa at han kan ernære sig selv. Man maa derfor ogsaa sige, det vilde være mindre ønskeligt, om man skulde komme til at lægge saadanne Baand paa Virksomheden i Bagerierne, at det kun blev store Bedrifter, der kunde eksistere, medens alle de mindre, der nu skabe selvstændige Hjem, bleve nødte til — paa Grund af de Krav, der stilledes til dem — at ophøre at eksistere. Som Forholdene have udviklet sig paa dette Omraade, indser jeg imidlertid godt, at det vil være vanskeligt for Administrationen ikke at fremkomme med noget i samme Retning som det, der foreslaas i dette Lovforslag. Det er, som jeg før bemærkede, Hensynet til Fabrikloven, Ønsket om at stille alle lige, som her gør sig gældende.

Men er det saaledes nødvendigt, at der gøres noget, er det næste Spørgsmaal: er dette Forslag af den Beskaffenhed, at det kan siges paa den ene Side at imødekomme de Ønsker, som ere fremsatte, uden dog paa den anden Side i for stærk en Grad at virke ødelæggende eller hemmende paa det paagældende Fag. Jeg skal da villig indrømme, at i Sammenligning med tidligere fremsatte Forslag er der her vist Hensyntagen overfor de Ønsker, der ere fremsatte fra de faglige Organisationer. Dette maa jeg anerkende. I mangt og meget — i det meste — er der taget Hensyn til, hvad vi ere fremkomne med. Der er dog selvfølgelig Bestemmelser i Lovforslaget, man maa ønske forandrede. Jeg haaber ogsaa, at de ved velvillig Imødekommen kunne forandres. Men i det hele og store er dette Lovforslag et stort Fremskridt i Sammenligning med, hvad vi tidligere have set. Naar jeg personlig skulde udtale, hvorfor jeg er noget betænkelig ved at gaa med til Gennemførelsen af et Lovforslag som dette, er det, fordi det er det første Forsøg paa at bringe Haandværksdrift ind under Reglerne for Fabrikdrift. Der er jo en Tendens til ved forskellige Love at lægge hemmende Baand paa Industri og Haandværk, Baand, der kunne være motiverede ved forskellige Hensyn. Jeg tænker her ved paa Ulykkesforsikringsloven, paa vor Fabriklovgivning, der stiller ikke smaa Krav til de Bedrifter, der falde ind under den. Der er Bestemmelser i den, man maa anerkende for heldige, men ved Siden deraf Bestemmelser, ikke mindst de Regulatorer, der ogsaa efter dette Forslag vil